

a poněvadž její důchod od úrazové pojišťovny ve výši 17 K měsíčně naprosto nestačí k výživě její i jejího dítěte; touto nouzí dala se svěsti k tomu, by si lehčím způsobem výdělek opatřila. Platný trestní zákon rozlišuje mezi neodolatelným donucením dle § 2 písm. g) tr. zák., trestnost ovšem vylučujícím, jež záleží v tom, že pachatel nezbývá na odvrácení bezprostředně hrozícího, těžkého nebezpečí pro život, svobodu nebo majetek nic jiného, než přivoditi trestným činem zlo, nepřevyšující hrozící zlo, a nouzí jako pohnutkou trestného činu, opodstatňující jen polehčující okolnost dle § 264 f) tr. zák. To, co rozsudek na odůvodnění neodolatelného donucení uvádí, opodstatňuje však patrně jen tuto polehčující okolnost nouze, poněvadž rozsudek sám neuvádí, že by bylo obviněné hrozilo bezprostředně nějaké nebezpečí povahy shora naznačené, ku jehož odvrácení jedině by se byla trestného činu dopustila. Právní omyl rozsudku vychází zcela zřejmě na jevo z vlastního tvrzení na konci důvodů, že obžalovaná dala se nouzí svěsti k tomu, by si trestným činem opatřila lehčím způsobem nějaký výdělek. Za takovýchto okolností jest výrok osvobozující zřejmě právně pochybeným. I bylo proto odůvodněné zmáteční stížnosti státního zastupitelství vyhověti způsobem, jak shora uvedeno.

Čís. 461.

Ku zločinu vzbouření se vyhledává, by úřední napomenutí se stalo vůči srocenému davu a by pachatel o takovém napomenutí věděl.

(Rozh. ze dne 30. května 1921, Kr II 115/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 25. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vzbouření dle § 73 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozsoudil.

Důvody:

Oprávněna jest zmáteční stížnost obžalovaného, pokud uplatňuje důvod zmátečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Jedním z pojmových znaků zločinu vzbouření jest, by úřad srocený lid napomenul ke klidu a pořádku, by napomenutí to stalo se vůči srocenému davu a by obžalovaný o takovém napomenutí věděl, (názor tento jest v literatuře všeobecně zastáván, tak: Stoos: »Lehrbuch des österr. Strafrechtes«, druhé vydání str. 496; Lammasch: »Grundriss des Strafrechtes« čtvrté vydání str. 133; Finger: »Das Strafrecht« třetí vydání str. 880—881). V tomto směru spokojuje se rozsudek pouze s tím, že vyvozuje z údaje obžalovaného: »že slyšel v hostinci, že důvěrníci se za pořádek zaručili«, že obžalovaný z toho mohl souditi, že nějaké napomenutí se strany úřadu bylo učiněno. To však neopodstatňuje předpokladu, že obžalovaný věděl, že se jednalo o napomenutí rázu shora naznačeného, jež se bylo dle zjištění rozsudku stalo vůči srocenému davu. Právem vytýká dále zmáteční stížnost, že rozsudek jest nejasný, poněvadž v něm schází zjištění, týkající se objektivního

i subjektivního připojení se obžalovaného ke srocenému davu. Rozsudek v tomto směru zjišťuje pouze, že stěžovatel po té, když byl nějaký člověk, přiběhnuvší do hostince, kde stěžovatel dlel, zvolal, že se vojsko střetlo s ozbrojeným davem, vyšel na ulici a, že, ač viděl, jak dva koně utíkají bez jezdců, a ač z toho mohl souditi, že k něčemu došlo, přece šel do města a to k poště a k okresnímu hejtmanství, kde došlo ke srocení v nejvyšším stupni, a že přes to, že viděl všechny známky vzbouření, v městě s lidem meškal, a to dokonce s vojenskou karabinou. Schází tedy v rozsudku zjištění, že se obžalovaný ke srocenému davu připojil, a že měl úmysl spolu s ním vrchnosti násilím odpor klásti, kterážto, ke skutkové podstatě zločinu vzbouření dle § 73 tr. zák. nutná zjištění nelze nahraditi nejasnost vzbuzujícím zjištěním, »že v městě s lidem meškal, a to dokonce s vojenskou karabinou«.

Čís. 462.

Pro pojem srocení ve smyslu § 68 tr. zák. jest lhostejno, zda společné odhodlání, klásti vrchnosti odpor bylo vzbuzeno výslovnou úmluvou či pouhým faktickým spojením nebo přidružením se.

(Rozh. ze dne 30. května 1921, Kr II 239/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Uher. Hradišti ze dne 3. března 1921, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem pozdvižení dle § 68 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňujíc důvod čís. 9 a) § 281 tr. ř., vychází z právního názoru, jakoby pojem srocení dle § 68 tr. zák. předpokládal úmluvu, kterou se více osob navzájem zaváže, společně vrchnosti činiti násilím odpor, a vyslovuje pochybnost v tom směru, odpovídá-li pojmu takovéto úmluvy dohoda, která dle přesvědčení nalézacího soudu mezi účastníky davu »byť jen mlčky« uzavřena byla. Tato pochybnost postrádá vší podstaty. Pojmu srocení dle § 68 tr. zák. odpovídá spojení se více lidí k cíli, v témž zákonném ustanovení blíže naznačenému. Již sám doslov předpisu nenasvědčuje nikterak správnosti názoru, jehož se dovolává stížnost, jakoby totiž ono spojení musilo k místu přijetí závaznou úmluvou dotyčných osob, při čemž stížnost, stavíc proti této úmluvě dohodu, mlčky uzavřenou, má dokonce na zřeteli patrně formální úmluvu slovní. Znění § 68 a zejména § 69 tr. zák. nasvědčuje naopak zcela nepochybně tomu, že srocení je tu vždy, kdykoli více lidí současně přítomných je za jedno v tom, že spojenou činností budou klásti vrchnosti násilný odpor, při čemž na tom, zda toto společné odhodlání přišlo k místu výslovnou úmluvou či pouhým faktickým spojením nebo přidružením se, předsevzatým arci v úmyslu, klásti vrchnosti násilím odpor, a tedy po případě i souhlasem, jen mlčky na jevo daným, nesejde.